

TALOUSARVIOALOITE 266/2006 vp

Määrärahan osoittaminen konkurssiasiamiehen toimiston menoihin ns. harmaan talouden torjumiseksi

Eduskunnalle

Harmaan talouden torjunnan haasteellisuutta lisää rajat ylittävä työskentely. Torjunta vaatiikin tässä aloitteessa ehdotetun määrärahan lisäyksen ohella muita toimia. Toisessa aloitteessa ehdotamme lisää rahaa syyttäväviranomaisille tulostavoitteen saavuttamiseen ja talousrikosten ja muiden vakavien rikosten käsittelyn tehostamiseen. Lisäksi tarvitaan lainsäädännöllisiä muutoksia.

Tarvitaankin tehokas toimenpideohjelma harmaan talouden torjumiseksi. Siinä keskeistä tulisi olla:

- tilaajan tai teettäjän velvoitteiden kasvattaminen,
- arvonlisäveron käännetty verovelvollisuus,
- työmarkkinajärjestöjen kanneoikeus ja
- rakennustyömaiden kulkulupajärjestelmän tehostaminen.

Työmarkkinajärjestöt ovat sopineet yleiset linjat tilaajavastuun toteuttamisesta, mutta käytännön toteuttamisesta on sovittava vielä vuodenvaihteeseen mennessä. Yritysten ennakoperintärekiotote tulisi korvata rekisteröinnin reaaliaikaisella tarkistamisvelvollisuudella neljännesvuosittain. Lisäksi pääurakoitsijan tulisi ilmoittaa luettelo aliurakoitsijoista ja heidän henkilöstöstään verohallinnolle neljännesvuosittain.

Käännetyn arvonlisäverovelvollisuuden käyttöönotto ei ole Suomessa edennyt, vaikka veron maksamatta jättämisestä koituu valtion verotulojen menetyksen lisäksi eräillä aloilla rehellisille toimijoille merkittävä kilpailuhaitta. Jät-

täessään veron maksamatta valtiolle markkinoiden epärehelliset toimijat voivat tarjota hyödykeitä alhaisemmalla hinnalla kuin normaalit yritykset.

Käännetyllä verovelvollisuudella tarkoitetaan sitä, että aliurakoitsijan (myyjä) sijasta pääurakoitsija (ostaja) määrätään verovelvolliseksi alihankintapalvelujen myynnistä suoritettavasta verosta. Tämä on erityisen tärkeää siksi, että nykyään urakat muodostavat usein pitkiä ketjuja ja veron ja maksujen laiminlyöntiä esiintyy nimenomaan ketjujen etäpäässä. Käännettyyn arvonlisäverovelvollisuuteen on nyt siirtynyt puolenkymmentä EU-maata, ensimmäisenä Hollanti.

Vaikka EU:n komissio on torjunut käännetyn verovelvollisuuden, se on käytännössä suostunut poikkeuksiin, kun kyse on ollut harmaan talouden torjunnasta. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan mukaan neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta antaa jäsenvaltiolle luvan ottaa käyttöön direktiivistä poikkeavia erityistoimenpiteitä veronkannon yksinkertaistamiseksi tai tiettyntyyppisten veropetosten ja verojen kiertämisen estämiseksi.

Vaikka työmarkkinajärjestöjen kanneoikeus vaikuttaakin ensisijaisesti sopimusten noudattamiseen, sillä on toissijainen vaikutus myös harmaaseen talouteen mm. siksi, että tällöin puututaan pimeään palkanmaksuun.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

TAA 266/2006 vp — Mikko Immonen /vas ym.

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2007 talousarvioon momentille 25.40.21
lisäyksenä 1 000 000 euroa konkurssi-*

*asiamiehen toimiston menoihin ns. har-
maan talouden torjumiseksi.*

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 2006

Mikko Immonen /vas
Matti Kangas /vas
Minna Sirnö /vas
Erkki Virtanen /vas
Outi Ojala /vas
Markus Mustajärvi /vas
Veijo Puhjo /vas

Esko-Juhani Tennilä /vas
Martti Korhonen /vas
Matti Kauppila /vas
Pentti Tiusanen /vas
Iivo Polvi /vas
Kari Uotila /vas
Annika Lapintie /vas